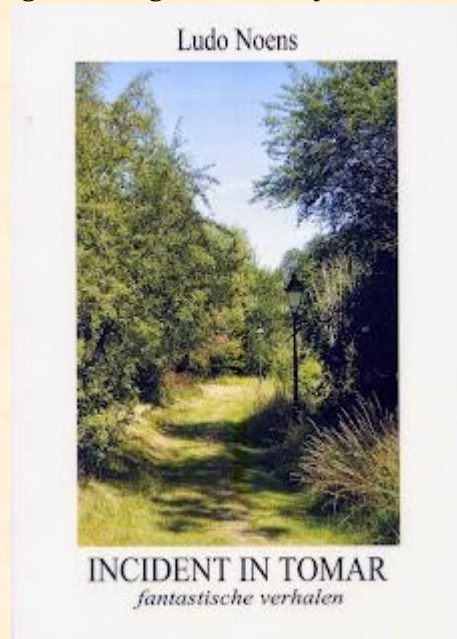

INCIDENT IN TOMAR

De waarheid die vrijmaakt

Ludo Noens geeft nu al dertig jaar het in zijn genre unieke tijdschrift *Portulaan* uit waarvan nummer 120 is verschenen, wat op zich al een prestatie mag worden genoemd. Hij houdt zich bezig met het paranormale, occulte en esoterische, al zijn dit termen die een hele lading aan verscheidenheid dekken. Over dit onderwerp publiceerde hij verscheidene boeken, onder meer over het raadsel Jeanne d'Arc, of beschrijvingen van de hysterische gedrevenheid met paranormale trekken van heiligen en mystici. In zijn bijdragen onderbouwt hij altijd zijn stellingen en laat hij ruimte voor twijfel en komt hij de sceptische lezer tegemoet. Want of het nu gaat over het monster van Loch Ness of het bestaan van elfjes, je moet het voor elke lezer aanvaardbaar weten te maken, en dat doet hij juist door niet fanatiek zijn mening door te drukken maar alle componenten te onderzoeken en grondig te bestuderen. In zijn tijdschrift komen overigens ook poëzie en algemeen culturele bijdragen aan bod.

In **Incident in Tomar** zijn nu zeventien van Noens verhalen verzameld, die zonder uitzondering een element van *fantastiek* hebben. In **Wolken** gaat het over een jongeman die moeilijk contact legt en vreemd gedrag gaat vertonen. Dan blijkt dat hij als scholier een moord heeft bedreven en gebukt gaat onder schuldgevoelens, maar aan zijn misdaad ontsnappen lukt hem niet. De wolken roepen hem ter verantwoording. Rationalisering en wonderen, het alledaagse en het verrassende, waan en illusie, psychologie en psychose, daar draait het bij deze auteur om. Het titelverhaal is een staalkaart van zijn ideeënwereld, een mengeling van reiservaring, geschiedenis, sekten en niet te achterhalen geheimzinnige rituelen, de schrijver Lovecraft en de ondergang van de Tempeliers. In **De ander** gaat het over een gevoelig mens wiens angst ontstond in zijn puberteit. Hij krijgt last van sadistische dromen en ziet zich geconfronteerd met vreemde fantasieën die te maken hebben met destructieve orgieën. Omdat hij altijd ontwaakt voor hij het geheim van het zwarte gat in zijn droom kan achterhalen moet hij streven naar het beleven van een lucide droom om zijn angst te leren overwinnen. Het fantastische element staat hier in verband met het psychologische. **Commissie** zit goed in mekaar. Een huwelijk loopt stuk door een affaire van de man die tegenover zijn vrouw de moord bekent op de echtgenoot van zijn liefje. Het is een pleidooi van een man met schuldgevoelens en zelfverwijt. In **Hubris** is het opnieuw iemand die last heeft van dwanghandelingen en een psychiater opzoekt die duidelijk maakt dat hij misschien hardnekkig probeert iets ongedaan te maken wat niet ongedaan kan worden gemaakt. Op die manier slaagt de auteur er telkens in de lezer mee te slepen in een avontuur dat doordrongen is van psychologische en meer onverklaarbare verschijnselen die te maken hebben met verleden of niet verwerkte problemen. Dat het nergens zwaar op de hand ligt komt door de relativiserende, soms humoristische toon die ervoor zorgt dat alles leesbaar blijft en vooral boeiend.

Incident in Tomar, Ludo Noens, Pumbo.nl, 2014, ISBN 9789081372336

(Guy van Hoof)

ISA ONTWAAKT IN DROOMTIJD

Ludo Noens is in Vlaanderen één van de weinige auteurs van hedendaagse fantastiek, een genre dat in ons taalgebied in de vergeethoek is geraakt. Zijn laatste boek, **Isa ontwaakt in Droomtijd**, bevat drie korte romans. De droomachtige passages sturen het geheel in een fantastische richting; de lezer belandt hierdoor in de grenszone tussen realiteit en het 'wonderbaarlijke' en gaat zich afvragen wat er nu objectief gebeurd is en wat slechts in het hoofd van de hoofdpersone(s). De verhalen zijn spannend, hier en daar ietwat onderbrekend beschouwend, maar steeds getuigend van een grote emotionaliteit. Prettig ook om te lezen door de talrijke filmische verwijzingen en de (zelf)relativerende humor.

In **Ontwaken in Eleusis**, probeert Leo Koch, een experimenteel fysicus die aan geheugenverlies lijdt, zich via gesprekken met zijn psychiater een levensbepalend incident te herinneren waarvan hij enkele maanden eerder getuige was in Griekenland. Een centraal thema hier is de vraag of een fout gedrag in het verleden ooit weer ongedaan kan gemaakt worden. Is de tijd omkeerbaar? Bestaat er misschien zoiets als een vierde dimensie, waarin verleden, heden en toekomst samen voor altijd aanwezig blijven?

In **Isa danst op spinrag** volgen we journalist Colin en zijn vrouw Isa. Rond haar veertigste wil Isa plots een kind, maar na twee jaar is haar wens nog steeds niet vervuld. Uiteindelijk lijkt ze zich bij de zaak te hebben neergelegd en samen gaan ze op vakantie naar de Pyreneeën. Zoals Colin later zal merken, geen toevallige bestemming, want Isa wil naar Lourdes. In het bedevaartsoord stapt Isa (hoewel opgegroeid in een vrijzinnige familie) overtuigd mee in de kaarsenprocessie. Isa, zo blijkt, heeft haar kinderwens nooit opgegeven en is kennelijk bovendien *gelovig* geworden. En finaal, na drie jaar, is zij zwanger. Maar dan beginnen in hun woning enigmatische dingen te gebeuren, verre van 'katholiek'...

Bannelingen uit Droomtijd, speelt zich af in de Antwerpse *freak*-scene van de late jaren zestig. Mars vertelt over zijn confrontatie met de Droomtijd en de wisselwerking tussen deze 'alternatieve wereld' en de dagelijkse realiteit. Op een dag ontmoette hij een onalledaags meisje dat als twee druppels water leek op Jean Seberg, **Joan of Arc** uit de speelfilm van Otto Preminger. Zijn polshorloge trok op een bizarre manier haar aandacht en zij nam abrupt afscheid. Ook Ron, Mars intiemste vriend en kenner van paranormale verschijnselen en lucide dromen, was gefascineerd door dat kleine horloge. Toen Mars, Ron en diens vrienden op een avond naar een hippiekroeg reden aan de rand van Zoerselbos, liep hun uitstap dramatisch af. Ron, die kennelijk van een grapjas een LSD-pil in zijn bierglas had gekregen, ging volledig uit de bol en sprong, 'zo zot als een mus', naakt van het dak van de kroeg. Mars, op zoek naar antwoorden, wordt later, voor het eerst in het 'kot' van zijn overleden vriend, getroffen door de akelige vervorming daar van meubilair en decoratieve objecten. Maar ook door een grote filmaffiche aan de muur...

Isa ontwaakt in Droomtijd, Ludo Noens, Pumbo.nl, 2020, ISBN 9789081372343

(Kris Huygen)

